

REISEBREV FRA AUSTRALIA

Identity - Knowledge - Strength

The conference theme **Identity | Knowledge | Strength** will translate into a unique opportunity for delegates to:

- celebrate Indigenous knowledges in a safe and strong cultural space
- share wisdom and stories, and learn from Elders and each other
- learn about the best science, practices and solutions
- participate in exploratory and difficult conversations and leave the conference with new perspectives and expanded methodologies
- connect and enrich engagement with colleagues and peers
- build and enhance opportunities for partnerships across research, policy and community
- craft a strong statement to inform action and influence national and international Indigenous health and wellbeing agendas
- enjoy a rich and varied art, performance and social program
- leave the conference inspired and energised by our identity,

The Lowitja Institute International Indigenous Health and Wellbeing Conference

I februar 2016 fikk jeg anledning til å delta på en reise til Melbourne, Australia blant annet i anledning av Sametingets oppstart av utarbeidelse av etiske retningslinjer for forskning på urfolk. Temaet var interessant for SANKS som en nasjonal kompetansetjeneste, men jeg ønsket også å lære mer om hvordan andre majoritetssamfunn har tilrettelagt for helsetjenester til urfolk. Videre var det en ypperlig anledning til å knytte nettverk for forskningssamarbeid med urfolk fra andre deler av verden.

Lowitja Institute

Australias nasjonale institutt for helseforskning for Aboriginal og Torres Strait Islander. Det er en organisasjon som arbeider for helse og god livskvalitet for Australias urfolk gjennom forskning av høy kvalitet, utveksling av kunnskap og ved å støtte unge urfolksforskere.

Lowitja Institute er oppkalt etter opphavskvinne og beskytter Dr Lowitja O'Donoghue.

Dr Lowitja O'Donoghue ble født i 1932 i Indulkana, i det nord-vestlige hjørnet av Syd-Australia. Når hun var to år gammel ble hun og to av hennes søstre tatt vekk far mor av misjonærer. Hun så ikke sin mor før 30 år senere.

Dr O'Donoghue gikk på Unley General Technical High School i Adelaide. Hun bestemte seg for at hun villa bli sykepleier, noe hun måtte slåss for å gjennomføre. Deretter startet et livslangt løp for å bedre rettighetene for urfolk.

I 1976 ble Dr O'Donoghue den første urfolkskvinnen som mottok Order of Australia (AO).

sommeren 2016 mottok jeg en

University of Melbourne og Lowitja Institute var vertskap for Sametingets delegasjon. Besøket besto av utveksling av erfaringer ved at vi fra Sápmi presenterte våre institusjoner og forskning på samisk helse ved UiT - Norges Arktiske Universitet. Fra aborginsk side fikk vi innsyn i etikk rundt urfolkshelseforskning samt forskjellige forskningsprosjekter slik som The first 1000 days og This is my mob, et ehelseprosjekt. Vi besøkte også Lowitja Institute og Victorian Aboriginal Health Service som er en primærhelsetjeneste for aboriginere i Melbourne. Da sistnevnte består av alle primærhelsetjenester under et tak, slik som tannlege, fysioterapi, helsesøster, eldreomsorg, psykisk helse og rus etc. minner det meg om vår idé om en Samisk helsepark.

Invitasjon som key-note speaker

Da vi besøkte Lowitja Institute i februar fikk vi også informasjon om at det høsten 2016 skulle arrangeres en internasjonal urfolkskonferanse. Vi ble alle oppfordret til å sende in abstracts og posters til konferansen, men i løpet av invitasjon til å delta som key-note speaker på konferansen.

For meg var det en stor ære å bli invitert til konferansen og jeg takket ja umiddelbart.

Vi var to deltakere fra Sápmi. Undertegnede og professor Siv Kvernmo, UiT Norges arktiske universitet. I tillegg til en presentasjon av samisk befolkning, SANKS og Samisk helsepark besto mitt innlegg i hovedsak av to metoder vi har utviklet for å tilpasse behandling til samisk befolkning, Meahcceterapiija og miljøterapeutiske aktiviteter basert på samiske verdier og normer, kultur og natur.

Siv Kvernmo hadde både en poster og en muntlig presentasjon om kulturelle faktorerens betydning for psykisk helse hos samisk ungdom.

Det var mange interessante presentasjoner med viktige temaer som vi kan lære av, ta med oss og tilpasse til våre utfordringer. Fra Aotearoa (New Zealand) fikk vi høre fra Moana Jackson om arbeidet med å utvikle 10 etiske prinsipper for forskning på urfolk. Det kan være nyttig for det videre arbeidet med etiske retningslinjer for forskning på samisk befolkning, et arbeid som Siv Kvernmo leder. Karina Walters fra Choctaw Nation of Oklahoma fortalte om hvordan de tok tilbake viktige verdier og normer ved å gå samme strekning som deres forfedre var nødt til å gå da de ble tvangsflyttet. Jeg vil imidlertid spesielt nevne Chief Wilton Littlechild sin presentasjon om arbeidet med en

sannhetskommisjon i Canada. Jeg tror at de fleste av oss var blanke i øynene når han fortalte om hvordan de som barn ble tatt vekk fra sine foreldre og plasserte på internat. Hvordan de ble fratatt kontakt med familien, mistet sitt språk og kultur, men ikke minst om all fysisk, psykisk og seksuelle overgrep de ble utsatte for. Til tross for mindre omfang er det viktig å huske at også samiske barn har blitt plassert langt borte fra sine familier i et fremmed samfunn. Det er kanskje enda flere som har erfaringer fra internatskoler, på godt og vondt. Vi begynner kanskje først nå å forstå at konsekvensene gjenspeiles i flere generasjoners helse.

På konferansens siste dag presenterte leder for Lowitja Institute, Dr Romlie Mokak en felles uttalelse:

The Lowitja Institute International Indigenous Conference on Health and Wellbeing was held in Melbourne 8–10 November.

The Conference asserts that Indigenous peoples across the world have the right to self-determination, as expressed in the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples. The right to self-determination underpins the right to health. The truth about Indigenous peoples must be told, heard and known, for justice to ensue. Only then can we achieve genuine reconciliation.

The experience of Indigenous peoples the world over, is a shared experience of colonization. The conference heard that the primary goal of colonization was about 'killing the spirit of Indigenous peoples' – as evidenced through the theft of land, language and culture. We are all responsible for knowing the historical trauma and the continuing impacts that trauma has on Indigenous peoples today. This requires decolonization of everyone's thinking and of attitudes, in order to reset the relationship between Indigenous peoples and non-Indigenous people. Indigenous intellect, knowledge, values, practice and ceremony must be at the forefront of solutions to Indigenous issues.

We honor our ancestors' resilience, strength and wisdom. In this moment in time, our obligation is to our future generations. As Indigenous peoples, we ask ourselves: What kind of ancestor did my own ancestors want me to be? What kind of ancestor do I want to be? What kind of ancestor do I want my children to be?

The conference was based on three themes – Identity, Knowledge and Strength. The conference states that:

Identity

- Indigenous peoples must be recognized as such
- The importance of culture in continuing our strength and resilience must be recognized
- Indigenous peoples share common experiences but also diversity across and within communities.

Knowledge

- Indigenous thinking, intellect, wisdom must be valued
- We must decolonize the research process. Indigenous peoples are the leaders in the research in relation to our own people. Any Indigenous research must primarily and directly be for the benefit of Indigenous people.

Strength

- We must be fully empowered to exercise the right to self-determination over our own lives
- We must change the pathway, directed by Indigenous peoples, to deliver a promising future for our children.

Call to Action:

- We call on everyone to ensure that we grow strong Indigenous children into strong and healthy adults able to reach the full potential of their lives. For this to happen, we must
- Have a new and different way of working together
  - Enable Indigenous children to have cultural security and strong identity
  - Enable Indigenous children to have access to have culturally secure early childhood education
  - Enable Indigenous people to measure and monitor our progress
- We call on all governments to fully implement the UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples
- We call on all nations and their citizens to know the truth in relation to Indigenous peoples, and to act on that truth
- We call on all governments to support the goals that have been identified by Indigenous peoples. This requires proper resourcing and long term commitment to the health and wellbeing of Indigenous peoples.
- We call on governments to resource, to fund and to commit to Indigenous Institutions at all levels. Indigenous institutions need to lead the way in supporting Indigenous Peoples to achieve health and wellbeing.

- We call on all governments to establish cultural models of care, and for Indigenous peoples to define our own success and how we measure that success.
- We call on all to protect the land to which we belong. Only when the land is healed, can we achieve true health and wellbeing.

Furthermore, the Conference stands by, and with, Standing Rock Sioux in its opposition to the Dakota Access Pipeline in the United States of America.

10 November 2016.